

**Одеський національний медичний університет
Фармацевтичний факультет
Кафедра технології ліків**

Борисюк І. Ю., Фізор Н. С., Валіводзь І. П.

ГОМЕОПАТИЧНІ ПРЕПАРАТИ

**Навчально-методичний посібник для студентів
медичних вузів денної та заочної форми навчання
(для самостійної роботи
за умов дистанційного навчання)**

Одеса
ОНМедУ
2020

Рекомендовано для студентів фармацевтичного факультету ОНМедУ для самостійної роботи під час дистанційного навчання при вивченні дисципліни «Гомеопатичні препарати».

Протокол кафедри № 1 від 31 серпня 2020 р.

Навчальний посібник затверджено на засіданні предметної циклової методичної комісії з фармації «14» вересня 2020 р. Протокол №1.

Голова предметної циклової методичної комісії з фармації

проф. Унгурян Л.М

Автори:

І. Ю. Борисюк – доктор фармацевтичних наук, завідувач кафедрою технології ліків ОНМедУ

Н. С. Фізор – кандидат фармацевтичних наук, доцент кафедри технології ліків ОНМедУ

І. П. Валіводзь – кандидат біологічних наук, асистент кафедри технології ліків ОНМедУ

Рецензенти:

Л. М. Унгурян – доктор фармацевтичних наук, професор, завідувач кафедри організації та економіки фармації ОНМедУ,

В. Б. Ларіонов – доктор біологічних наук, завідувач лабораторії фізико-хімічної фармакології Фізико-хімічного інституту ім. О. В. Богатського НАНУ

Гомеопатичні препарати: навчальний посібник / упоряд.: Борисюк І.Ю., Фізор Н.С., Валіводзь І.П. Одеса, ОНМедУ, 2020. - 168 с.

УДК 615.014.2:615.015.32

© Борисюк І.Ю., Фізор Н.С., Валіводзь І.П.

ЗМІСТ

ВСТУП.	5
1. Гомеопатія як наукова дисципліна. Визначення гомеопатії, її терміни та поняття.	6
2. Історія розвитку гомеопатії. Доганемановський період розвитку гомеопатії.	11
3. Самуїл Ганеман - основоположник гомеопатії.	12
4. Основоположні принципи гомеопатії.	21
5. Гомеопатичні дози.	25
6. Основні гомеопатичні терміни.	30
7. Конституційний тип пацієнта.	37
8. Випробування гомеопатичних засобів.	41
9. Механізм дії гомеопатичних лікарських препаратів.	42
10. Загальні положення про гомеопатичну аптеку.	46
11. Етапи реєстрації вітчизняних гомеопатичних лікарських засобів та видача дозволу на їх використання та впровадження у виробництво.	51
12. Гомеопатичні фармакопеї.	58
13. Класифікація гомеопатичних лікарських засобів.	62
14. Таро-пакувальний матеріал.	93
15. Зберігання та відпуск з аптек гомеопатичних лікарських засобів. Техніка безпеки при приготуванні гомеопатичних лікарських препаратів.	98
16. Потенціювання гомеопатичних препаратів. Шкали розведень.	101
17. Комплексні гомеопатичні препарати та антигомотоксичні препарати.	109
18. Методи контролю якості основних (базисних) гомеопатичних препаратів.	141
19. Сучасні гомеопатичні препарати.	162
РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА	165

Дисперсологічна класифікація

Вільно-дисперсні системи

Системи з повітряно дисперсійним середовищем. До цієї підгрупи відносяться порошки (тритурації), які отримують шляхом розтирання нерозчинних мінералів та різних хімічних сполук, а також рослин або їх частин (коріння, насіння і т.д.). У даній системі дисперсійним середовищем служить повітря.

Системи з рідким дисперсійним середовищем. Ця підгрупа охоплює всі рідкі лікарські форми: есенції, настойки, розчини, краплі, масла. Сутність технологічних процесів зводиться до розчинення, екстрагування, вимочування або перколяції. Особливе місце в цій підгрупі займають ін'єкційні розчини, які в гомеопатичних аптеках не готуються (випускає фірма «Heel»).

Системи з пластичним або пружним дисперсійним середовищем, які можна поділити на 2 підгрупи: 1) безформні системи, що мають вигляд

суцільної загальної маси, якій не можна надати геометричну форму (мазі); 2) формовані системи, що мають певну геометричну форму (супозиторії, одержувані шляхом викачування і виливання).

Системи з твердим дисперсійним середовищем. Аналогічно попередній підгрупі системи можуть бути безформними і формованими (супозиторії, приготовані на основі жирових мас і твердих поліетиленгліколів).

Системи з газоподібним дисперсійним середовищем. До цієї підгрупи відносяться спреї (аерозолі).

Зв'язно-дисперсні системи

Системи без дисперсійного середовища. До цієї підгрупи відносяться таблетки, одержувані шляхом пресування, гранули, драже, які не мають дисперсійного середовища, а частки дисперсної фази позбавлені можливості зміщуватися.

Просочені зв'язно-дисперсні системи. У цю підгрупу входять оподельдоки (мильно-спиртові лініменти), а також супозиторії на гліцериновій основі.

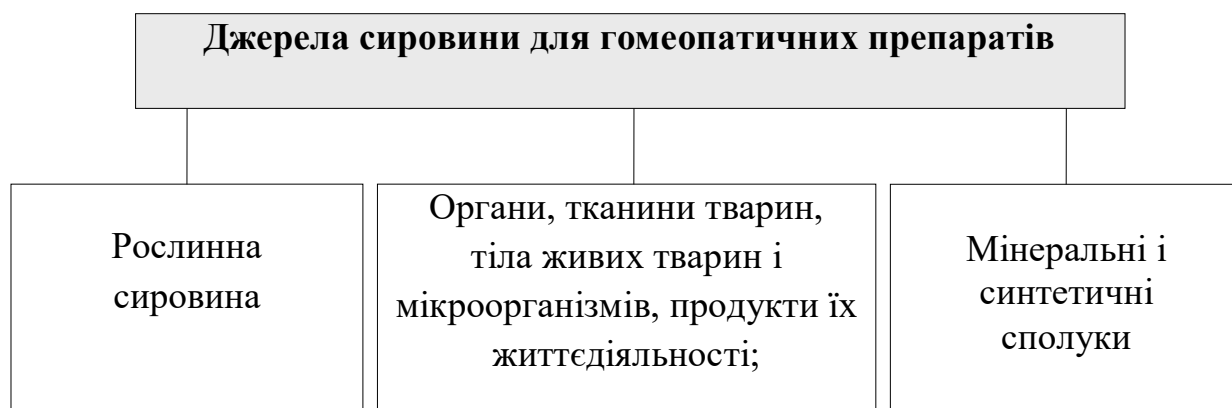
Дисперсологічна класифікація лікарських форм є найбільш раціональною і має більше значення в порівнянні з іншими видами класифікацій.

Класифікація гомеопатичних препаратів за джерелами сировини

Приготування і якість гомеопатичних лікарських препаратів регламентується правилами, викладеними в книзі доктора Вільмар Швабе «Посібник з виготовлення гомеопатичних ліків». Даний посібник використовується гомеопатичними аптеками більш ніж в 70 країнах світу. У нашій країні видання цієї книги «Гомеопатичні лікарські засоби» вийшло в 1967 р. під редакцією В. І. Рибака.

У якості джерела для приготування гомеопатичних препаратів використовується сировина, наведене нижче:

Джерела сировини для приготування гомеопатичних препаратів

Арсенал гомеопатичних лікарських засобів налічує близько 2000 найменувань. Однак, в номенклатуру гомеопатичних лікарських засобів, описаних у керівництві та затверджених наказом МОЗ УРСР від 03.08.89 № 165 входить більше 500 найменувань, з них основні засоби - 378 найменувань, додаткові - 136 найменувань:

- Рослинного походження (понад 68%) - 349 найменувань;
- Мінерального походження (близько 25%) - 128 найменувань;
- Тваринного походження (близько 7%) - 34 найменування.

З усіх видів сировини, що використовується для приготування гомеопатичних лікарських препаратів, деякі речовини є специфічними і застосовуються тільки в гомеопатії (болиголов, графіт, жаба, кактус, мухомор, сепія, туя та ін.)

Сировина рослинного походження

Більшість рослинних засобів, що використовуються у гомеопатії, відомі з давніх часів, лікувальна дія було підтверджено багатовіковим досвідом народів Америки, Індії, Китаю та інших країн світу. Але, користуючись багатьма засобами народної медицини, гомеопатія істотно відрізняється від останньої, тому що вивчає функціональні зміни, викликані в організмі кожним лікарським засобом.

Незважаючи на велику кількість рослинної сировини (більше 60%) – її номенклатура продовжує поповнюватися. Наприклад, раувольфія, яка після